

1. Obiekt

M O S T D R O G O W Y

2. Czas powstania

1930-1932

3. Miejscowość

KRASZOWICE

11. Zdjęcia: dźwigary kratowe mostu, jezdnie, neg. 200/811/1, rys: przekrój poprzeczny, sytuacja, orientacja

4. Adres

droga nr. 12518 Bolesławiec - Gościszów
km. 6,506
nad rz. Bóbr

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo jeleniogórskie

gmina Bolesławiec
pow. BOLESŁAWIEC

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Kroischwitz (do 1945 r.)

7. Przynależność administracyjna

przed 1 VI 1975

województwo wrocławskie

powiat Bolesławiec

8. Właściciel i jego adres

Dyrekcja Okręgowa Dróg Publicznych
Wrocław
ul. Powstańców Śl 186
tel. 67-00-86

9. Użytkownik i jego adres

Zarząd Drogowy
Lubań, ul. 7 dywizji 10a
tel. 20-41

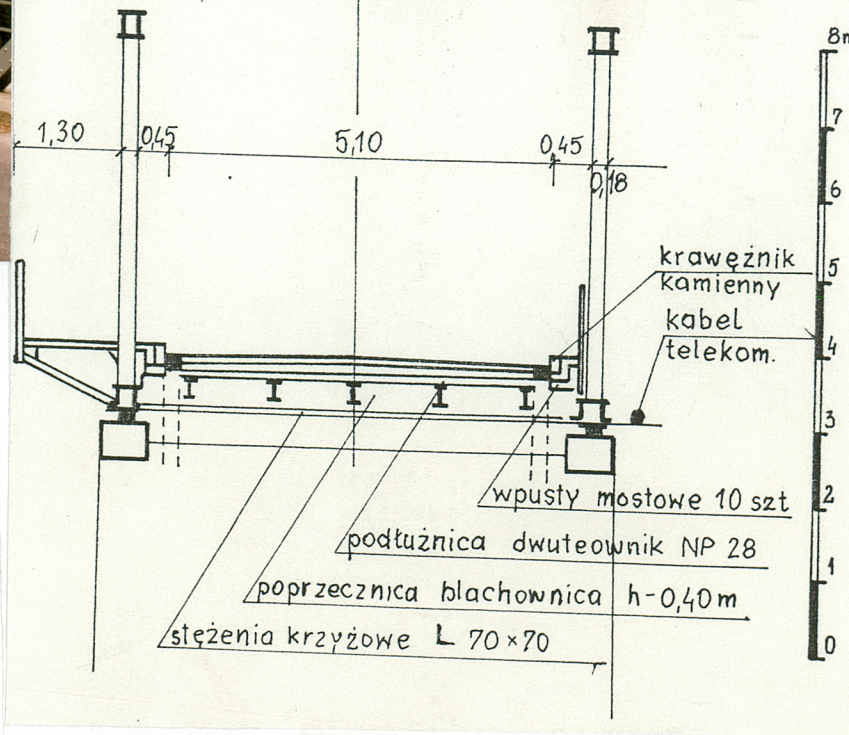
10. Rejestr zabytków

Nr

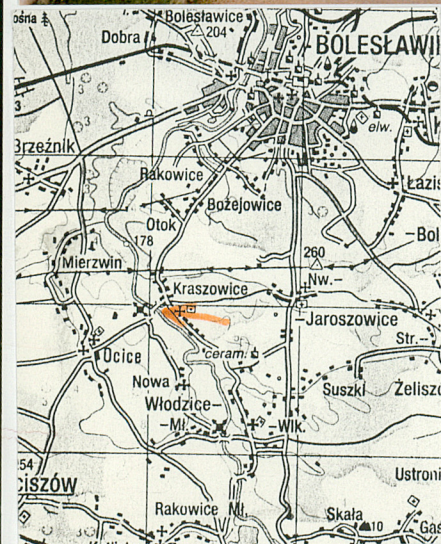
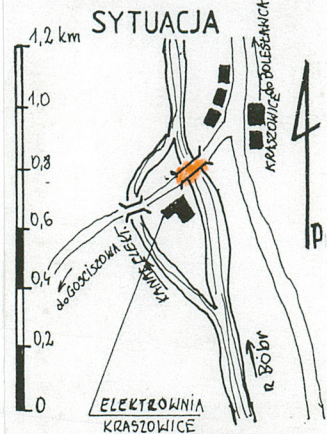
data

PRZEKRÓJ POPRZECZNY

nowierzchnia bitumiczna
beton asfaltowy gr. 5 cm
warstwa ochronna gr. 4 cm
izolacja z mastyksu gr. 10 mm
nadbeton zbrojony gr. 10 cm
zośsówki

SYTUACJA

12. Autorzy, historia obiektu, określenia styl

Droga Kozuchów-Jelenia Góra jest częścią średniowiecznego traktu handlowego, od XVII w. "drogi solnej", którą dostarczano sól warzoną z wody morskiej sprowadzanej z Bretanii a przerabianej w warzelniach m.in. Nowej Soli. Trakt przecinał w wielu miejscach rzekę Bóbr, a jednym z ważniejszych przejść był bród w Kraszowicach koło Lwówka Śl. Stała przeprawa powstała tutaj co najmniej w wieku XVI.

W początkach XX w. proces uprzemysłowienia rejonu uległ przyspieszeniu. Ważkim czynnikiem aktywizacji gospodarczej stała się budowa uruchomionej w 1932 r. elektrowni wodnej, z którą nierozdzielnie związane są dwa mosty w Kraszowicach. Rosnący przewóz mas towarowych wywołał potrzebę budowy nowych mostów drogowych. Most na Bobrze wykonano jako stalowy kratownicowy o jeździe dołem i górnym pasie parabolicznym. Most na kanale elektrowni jako betonowy o konstrukcji belkowej wolnopodpartej.

Stalowy most na Bobrze kształtowany jest w duchu architektury inżynierskiej, pozbawiony detalu architektonicznego, eksponujący konstrukcję a kamienne elewacje wysokich przyczółków znakomicie wpisują się przy tym w otaczający most krajobraz i w roślinność.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrza, wyposażenie, instalacje)

Most zbudowano w miejscu gdzie droga Bolesławiec - Gościszów przecina rzekę Bóbr powyżej elektrowni wodnej w Kraszowicach.

Materiał i konstrukcja.

Przęsło Ustrój jednoprzęsłowy o konstrukcji kratownicowej z jazdą dołem. Dźwigary kratowe wykonane są z kształtowników stalowych o zmiennej wysokości. Dołem łuki stężono ściągiem z dwu kątowników 166x80x14. Poprzecznice w konstrukcji złożonej blachownicowej w rozstawie jak wieszaki stężone z nimi we wspólnych węzłach. Do poprzecznic przymocowane podłużnice z dwuteowników NP-250, stanowiące oparcie dla płyty pomostu. Konstrukcje płyty stanowią kształtowniki Zoresa 240x110, ułożone w równych rozstawach. Prześwity między nimi zamknięte są paskami blachy stalowej. Górą zoresy wypełnione są betonem o średniej grubości około 17 cm. Całość konstrukcji stężona jest dołem wiatrownicami z kątowników 90x90x10, mocowanymi w miejscach węzłów poprzecznic i ściągów. W konstrukcji przęsła zastosowano połączenia nitowane.

Przyczółki. Ściany czołowe i murki żwirowo-betonowe, licowane ciosami z piaskowca. Ława w miejscach posadowienia łożysk, przechodzi w kamienne granitowe jednorodne "ciosy podłożyskowe". Skrzydła przyczółków prostopadłe w formie murów oporowych.

Łożyska. Stalowe, Na przyczółku prawobrzeżnym - przegubowo-nieprzesuwne. Na przyczółku lewobrzeżnym - przesuwne, dwuwalkowe (wałki o śr. 90 mm). Łożyska odrębne pod każdym węzłem podporowym dźwigaru kratowego.

Nawierzchnia. Na jezdni nawierzchnia bitumiczna ułożona na 4 cm podsypce cementowo-piaskowej spoczywającej bezpośrednio na płycie betonowej pomostu. Chodniki z płyt betonowych przykrywających węgi kablowe. Płyty te oparte są na ceownikach stalowych oraz specjalnie wykształconych krawężnikach kamiennych (granitowych).

Poręcz. Na przęsle poręcz stalowy z kątowników i płaskowników, nitowany. Słupki z prętów 40x18 zakotwione dołem w blasze osłonowej chodników.

Parametry obiektu.

Most jednoprzęsłowy o długości całkowitej 36,70 m. Rozpiętość podporowa 35,00 m. Przęsło o konstrukcji z dwu dźwigarów kratownicowych o rozstawie 6,00 m. Dźwigary o maksymalnej wysokości 4,00 m. Konstrukcja pomostu wykonana z pięciu podłużnic w rozstawie co 1,20 m, jedynastu poprzecznic o rozstawie 3,60 m. Szerokość całkowita pomostu 7,70 m, w tym szerokość jezdni 5,10 m, chodnika jednostronnego na wsporniku poza dźwigarem 1,30 m. Światło pionowe od dna rzeki do dolnej krawędzi ściągu przęsła 9,00 m.

Elewacje.

Stalowa konstrukcja przęsła o regularnym, symetrycznym rysunku. Znakomicie współgra z tym delikatny, linearny rytm zgeometryzowanej w detalu bariery. Ze stalową konstrukcją kontrastują przyczółki licowane regularnymi ciosami piaskowca o fakturze "cyklopowej rustyki". Przyczółki przydają budowli inżynierskiej architektury o historyzującej formie.

<p>14. Kubatura struktura przestrzenna długość mostu 36,7 m szerokość jezdni 5,10 m szerokość chodnika 1,30 m szerokość całkowita 7,70 m</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa pow. pomostu 240 m²</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne most drogowy</p>	<p>17. Użytkowanie obecne most drogowy w eksploatacji</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie W okresie eksploatacji mostu ograniczano się do bieżących remontów i prac konserwacyjnych które odtwarzały stan oryginalny, przy czym ich zakres był nader skromny. Budowla utrzymała kształt pierwotny z okresu budowy.</p>		<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Konstrukcja stalowa wiaduktu pozostaje w stanie dobrym. Nie stwierdza się widocznych ubytków i zniszczeń (odkształceń, poluzowań połączeń nitowych itp.). Stalowe elementy konstrukcji pokryte powłokami antykorozyjnymi.</p> <p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie To jeden z lepiej utrzymanych przykładów rozwiązań konstrukcyjnych mostów stalowych początku XX w. nie skrywający konstrukcji, materiału i technologii wykonania. W tradycyjne krajobrazy wprowadza akcenty sztuki inżynierskiej i nowej estetyki.</p> <ul style="list-style-type: none"> - karta ewidencyjna stanowi wystarczającą formę dokumentacji konserwatorskiej. - utrzymać oryginalny plan, bryłę, elewację mostu. 	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

- S, Gaworecki, Karta ewidencyjna obiektu mostowego, 1987, w; ZD Lubań

24. Uwagi różne

25. Opracował; program komputerowy karty - Word for Windows - BSIDZT S. Januszewski

tekst mgr inż. Leszek Budych 15 czerwiec 1994 r.

plany, rysunki mgr inż. Leszek Budych 15 czerwiec 1994 r.

zdjęcia fotogr. mgr inż. Leszek Budych 6 lipiec 1993 r.

miejsce przechowywania negatywów archiwum BSIDZT S. Januszewski (także kalki rys.)

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO !

22. Bibliografia

- J. Jankowski, Mosty w Polsce i mostowcy polscy, Wrocław 1973.
- Z. Wasiutyński, O architekturze mostów, Warszawa 1971
- Ogólnokrajowe sympozjum nt. "Ochrony zabytków techniki drogowej" (materiały), pod red. Leona Nowickiego, Zawiercie - październik 1983 r.
- B. Chwaściński, Zarys dziejów mostów drogowych w Polsce do 1945 r., Warszawa 1986, mnps. w: Generalna Dyrekcja Dróg Publicznych - Zespół d/s Informacji Naukowo-Technicznej

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

27. Załączniki

Nr 1. - dokumentacja fotograficzna i rysunkowa

1. Miejscowość
K R A S Z O W I C E

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
MOST DROGOWY
rz. Bóbr

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
dokumentacja fotograficzna i rysunkowa VERTE!

1. Ustrój nośny mostu
2. Przęsło i przyczółek od dolnej wody
3. Jezdnia, dźwigary kratowe i bariery

2.

3.

Wkładkę założył: dr Stanisław Januszewski 6.07.1993 r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: archiwum BS i DZT S. Januszewski

Z-d Poligr. Jan Jasiński W-wa, ul. Wolna 13, tel. 12-43-83

WIDOK Z BOKU

0 1 2 3 4 5 10 20m

BOLESŁAWIEC

GOŚCISZÓW

0,28

3,60

9,00

1,50

7,00

35,00

36,00

36,70

cioty kamienne podłożyskowe

blachownica h=040

dwuteownik NP-280

steżenie krzyżowe L 70x70x9

W.M.W.

BOLESŁAWIEC

GOSCI SZOW

cioty kamienne
podłożyskowe

blachownica $h=040$
dwuteownik NP-280
steżenie krzyżowe
L 70 x 70 x 9

12MW

35.00

36.00

36.70